

ویژگی های شخصیتی و اخلاقی پیامبر اسلام در قرآن / پیامبر سند رحمت خداوند است

یک عضو هیئت علمی جامعة المصطفی (ع) العالمية گفت: پیامبر (ص) راجع به مشکلات مردم بی تفاوت نبودند در قرآن به این مسئله اشاره شده "لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ" یعنی مشکلات شما باعث سختی پیغمبر می شد این مسئله مثل رابطه پدر و فرزندی است که مشکل فرزند باعث سختی پدر می شود

یک عضو هیئت علمی جامعة المصطفی (ع) العالمية گفت: پیامبر (ص) راجع به مشکلات مردم بی تفاوت نبودند در قرآن به این مسئله اشاره شده "لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ" یعنی مشکلات شما باعث سختی پیغمبر می شد این مسئله مثل رابطه پدر و فرزندی است که مشکل فرزند باعث سختی پدر می شود.

حجت الاسلام والمسلمین مهدی رستم نژاد، عضو هیئت علمی جامعة المصطفی (ع) العالمية در گفتگو با خبرنگار مهر در مورد اینکه قرآن کریم پیامبر اسلام را چگونه معرفی کرده است گفت: در ارتباط با پیامبر اسلام چند دسته آیات داریم. یک دسته ارتباط با عظمت و جایگاه بسیار آسمانی و عرشی پیامبر در جهان هستی و در پیشگاه خداوند و در میان پیامبران اولوالعزم و سایر پیامبران است. یک بخشی از آیات به معرفی جایگاه و منزلت سترگ حضرت می پردازد.

وی با اشاره به اینکه یک بخشی از آیات در مورد صفات عالی پیغمبر (ص) است افزود: و آن، آن روحیات و خلقیات و شخصیت رسول مکرم اسلام است که از چگونه شخصیتی برخوردار بودند. یک بخشی از آیات هم در ارتباط با رفتار پیغمبر است. یعنی آن اخلاق عملی پیغمبر است. که این مسئله هم برای خودش آیات زیادی به خود اختصاص داده است. حالا رفتارش با دوستان و آشنایانش، با مومنین با اهل خانه با عیالش و حتی با دشمنانش، همه این موارد در قرآن به نحوی منعکس شده است.

این محقق و نویسنده اظهار داشت: دسته چهارمی از آیات وجود دارد که اینها بیانگر وظایف امت در قبال پیغمبر (ص) است که باز هم در آنجا عظمت پیغمبر شناخته می شود و هم وظایف مسلمین و امت در قبال پیامبر بیان می شود. مثل اینکه می گوید صدائتان را در محضر پیامبر بلند نکنید. یا ایها الذین آمنوا لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی. پیغمبر را به اسم صدا نزنید یا نزد پیغمبر نزاع نکنید یا در پیش او دراز نکشید. این قبیل آیات که بیشتر در سوره حجرات و در بعضی آیات دیگر آمده است.

وی تأکید کرد: بنابراین در قرآن دسته های گوناگونی از آیات داریم که در ارتباط با پیغمبر آمده است. راجع به شخص پیامبر آنچه را که مربوط به صفات انسانی پیغمبر یا آن اوصاف نفسانی پیغمبر می شود اگر بخواهیم فقط آن را در نظر بگیریم باز هم آیات بسیاری که معرف شخصیت پیامبر است آمده است. برای مثال بعد ملکوتی و اخلاقی ایشان را می گوید آن خصال بسیار پسندیده و نیکو را بیان می کند. در یک عبارت کلی و کلان داریم وانک لعلی خلق عظیم یعنی تو دارای خلق عظیمی هستی در اینجا تمجید بسیار عظیمی خداوند نسبت به پیغمبر می کند. با تأکید لام مفتوحه که بر علی می آورد همه اینها دلالت بر شخصیت بسیار برجسته پیغمبر در پیشگاه خداوند دارد که شخصیت پیغمبر بسیار عظیم و پر منزلت است.

وی در مورد اینکه ویژگی های شخصیتی و اخلاقی پیامبر اسلام که در قرآن آمده چیستند هم گفت: آنچه که از قرآن استفاده می شود این است که پیغمبر (ص) اولاً یک انسان شناس است. این نکته بسیار مهمی است. انسان را می شناسد و درد انسان را هم می شناسد. لذا در قرآن در چند جا آمده ما انزلنا علیک القرآن لتشقی یعنی ما قرآن را برایت نازل نکردیم تا خودت را به مشقت بیندازی. پیامبر (ص) خودش را برای امتش به مشقت می انداخت یا عباراتی قرآن دارد لعلک باخع نفسك الا یكونوا مومنین یعنی تو مثل اینکه می خواهی دق کنی و جان بدهی برای اینکه اینها ایمان نمی آورند.

وی با تأکید بر اینکه، معلوم می شود که دلسوزی پیامبر نسبت به مشرکین و آنهایی که ایمان نمی آورند به قدری بالاست که خود خدا به نوعی تسلی می دهد که حالا دیگر خیلی لازم نیست خودت را به زحمت بیندازی شما دعوتتان را بکنید تصریح کرد: این آیات نشان می دهند که پیامبر دردی نسبت به انسان ها دارد و درواقع همانی است که خداوند راجع به پیغمبر می گوید که وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ یعنی ما تو را جز رحمت برای عالمیان نفرستادیم. اولاً پیامبر (ص) پیغمبر انسان و عالم هستی است و همچنین رحمت هستی است. سند رحمت خداوند است. این نکته، نکته بسیار ممتازی در وجود پیغمبر (ص) است.

رستم نژاد تصریح کرد: از ویژگی های دیگر اینکه ایشان راجع به مشکلات مردم بی تفاوت نبودند. در قرآن به این مسئله اشاره شده لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ یعنی برای پیغمبر سخت بود چیزی که برای شما مشکل است. یعنی مشکلات شما باعث سختی پیغمبر می شد. این مسئله مثل رابطه پدر و فرزندی است که اگر فرزندی دچار یک مشکل بشود حالا چه روحی، چه جسمی، چه اقتصادی و چه اخلاقی می بینیم این درواقع مشکل خود پدر است و بر پدر سخت می گذرد. پیغمبر واقعاً پدر امت است. اینکه در روایات آمده انا و علی ابوا هذه الامة من و علی پدران امت هستیم این حدیث از این آیه ریشه دارد. پیامبر احساس پدری نسبت به امتش دارد دردمند آنهاست. لذا اگر مشکلی برای آنها باشد مشکل بر جان پیغمبر وارد می شود.

این عضو هیئت علمی جامعة المصطفی (ع) العالمية ادامه داد: مسئله دیگر برخورد بسیار محترمانه و رحیمانه پیغمبر نسبت به انسانهاست. برخورد کریمانه ای که در قرآن اشاره شده ولو کنت فظاً غلیظ القلب لانفضوا من حولک اگر چنانچه تو آدم سنگدلی بودی مثلاً نفوذ ناپذیر بودی کسی نمی توانست به تو نزدیک شود و مزاج و اخلاق تندی داشتی اگر چنین چیزی بودی مردم از اطرافت دور می شدند. یعنی اینکه الان وجود تو مثل مغناطیسی همه را طرف خودت جذب می کند. این مسئله به آن

شخصیت و خلق انسانی پیامبر بر می گردد به آن رحمی که در وجود پیامبر خدا قرار داده و آن برخورد محترمانه و رحیمانه است که نسبت به دیگران دارد.

وی افزود: مسئله دیگر در آیه 3 و 4 سوره تحریم آمده مسئله مربوط به داخل خانه پیغمبر است. در ارتباط با زنان پیغمبر است. که بعضاً یکی از زنان پیغمبر رازی را فاش کرده بود و خداوند به پیغمبر خطای این زن را گوشزد کرد ولی پیغمبر وقتی می خواهد به این زنش مسئله را بیان کند قرآن می گوید عَرَفَ بَعْضُهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا تَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَأَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ یعنی یک بخشی از مطلب را به رخس کشید و بقیه را نفرمود. یعنی حتی حاضر نشد که آن حالت شرم و خجالت را در چهره زنی که خطا کرده و خداوند در وحی خودش دارد حرف می زند و خطای او را می گوید حاضر نشد این مقدار را هم بپذیرد.

رستم نژاد در پایان اظهار داشت: در روایتی از امیرالمومنین(ع) است که این مسئله از اخلاق کریمانه پیامبر است. که امروزه به کظم غیظ تعبیر می کنیم. گاهی در تربیت بسیار موثر است انسان حالت اغماض یا تغافل بگیرد. یعنی خودش را به غفلت بزند مثل اینکه چیزی ندیده یا چیزی نبوده یا متوجه مسئله ای نشده است. که در اینجا پیامبر این عمل را انجام داد که نشان از خلق کریمانه و عظیم ایشان است.